Monnickendam, 05 september 2023

Nummer: 132-143
Portefeuillehouder: drs. M.C. van der Weele
Contact via: Griffie

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid: Gemeentewet artikel 81a t/m 81k

**Onderwerp:** Verordening gemeentelijke rekenkamer gemeente Waterland 2024

**Voorstel**

De Verordening gemeentelijke rekenkamer gemeente Waterland 2024 vast te stellen en artikel 12 van het Reglement van orde gemeenteraad Waterland aan te passen.

**Inleiding**

Op 1 januari 2023 is de Wet versterking decentrale rekenkamers (Wvdr) in werking getreden. Deze wet wijzigt o.a. de Gemeentewet in verband met het afschaffen van de decentrale rekenkamerfunctie (m.a.w. het afschaffen van rekenkamercommissies) en het versterken van bevoegdheden van decentrale rekenkamers. De Wvdr kent een overgangstermijn van een jaar.

In de gemeente Waterland is momenteel de Verordening op de lokale rekenkamercommissie van de Gemeente Waterland 2010 van kracht. Deze dient uiterlijk 1 januari 2024 te worden vervangen door een verordening tot instelling van een gemeentelijke rekenkamer.

Op 1 juni 2023 heeft in de voorbereidende vergadering een eerste, inventariserende, bespreking plaatsgevonden over de keuzemogelijkheden die de gemeenteraad heeft bij de opstelling van een verordening voor de nieuwe rekenkamer. Bij de meeste onderwerpen bestond er een redelijke consensus bij de fracties in de gemeenteraad. Deze voorkeuren zijn verwerkt in het bijgevoegde concept-besluit.

**Argumenten**

*1. De Gemeentewet verplicht de gemeenteraad een rekenkamer in te stellen*

In de gemeente Waterland hebben we momenteel nog een decentrale rekenkamerfunctie. Deze mogelijkheid is er per 1 januari 2024 niet meer, waardoor het nodig is dat er een rekenkamer wordt ingesteld en een nieuwe verordening wordt vastgesteld die de een aantal zaken rondom de nieuwe rekenkamer regelt. De inhoud van de verordening kan beperkt zijn, aangezien in hoofdstuk IVa en XIa van de Gemeentewet al veel geregeld is over de rekenkamer.

*2. In de verordening wordt een aantal keuzes uitgewerkt over de werking van de rekenkamer*

In de voorbereidende vergadering van 1 juni 2023 zijn de keuzes die in een nieuwe verordening gemaakt moeten worden inventariserend besproken. Het betreft hier:

a. het aantal leden in de nieuwe rekenkamer;
b. de positie van de ambtelijk secretaris;
c. de vergoeding van de leden;
d. het al dan niet instellen van een klankbordgroep;
e. het al dan niet maximeren van het aantal termijnen van een lid;
f. het al dan niet opnemen van een bepaling over de monitoring van de door de raad overgenomen aanbevelingen uit een onderzoeksrapport;
g. de wijze waarop de raad omgaat met een door de rekenkamer uitgebracht onderzoeksrapport.

*ad. a. Het aantal leden in de nieuwe rekenkamer*
Nadat de nieuwe verordening is vastgesteld, kunnen er op basis van de nieuwe verordening nieuwe leden geworden worden. Momenteel kent de huidige rekenkamercommissie drie externe leden. Echter, één van deze leden is per 1 juli 2023 teruggetreden en een ander lid heeft aangegeven per 1 januari 2024 niet meer beschikbaar te zullen zijn voor een lidmaatschap in een nieuwe rekenkamer. Eén lid van de huidige rekenkamercommissie, benoemd op 8 december 2022, blijft beschikbaar om zitting te nemen in de nieuwe rekenkamer, waarmee enige continuïteit is gewaarborgd. Dat betekent dat er twee nieuwe leden (waaronder een voorzitter) geworven dienen te worden.

*ad. b. De ambtelijk secretaris*
De ambtelijke ondersteuning van de commissie vindt, zoals nu ook al het geval is, plaats vanuit de griffie. De griffier is degene die bepaalt wie uit zijn griffie de rekenkamer als ambtelijk secretaris zal ondersteunen.

*ad. c. De vergoeding van de leden*
Bij de bespreking van de keuzevoorstellen bleek er bij de meeste onderwerpen een redelijke consensus te zijn bij de fracties in de gemeenteraad. Dat gold niet voor de vergoeding van de leden en de voorzitter; daar lagen de meningen uiteen. Gehoord de diverse meningen van de fracties wordt nu voorgesteld de maandelijkse vergoedingen vast te stellen op 18% voor de leden (= € 197,37) en 20% (= € 219,30; was 23%) voor de voorzitter. Aanvullend daarop wordt voorgesteld, dat indien de leden van de rekenkamer zelf onderzoek verrichten, de eerste 3 uren per maand onder de reguliere maandvergoeding vallen.

Naast het budget voor de maandvergoedingen is er ook een budget voor onderzoekskosten. Nu is het in den lande gebruikelijk dat als leden van de rekenkamer zelf onderzoek verrichten (en er dus geen onderzoeksbureau wordt ingeschakeld) hiervoor gebruik kan worden gemaakt van het onderzoeksbudget; hiermee is in de eerdere bespreking geen rekening gehouden. Echter, enig onderzoekswerk (drie uur per maand) mag tot de reguliere taak van de rekenkamerleden worden gerekend. In verband met de mogelijkheid van het zelf verrichten van onderzoek is in artikel 5 een bepaling toegevoegd waarin de uurvergoeding voor het verrichten van onderzoek is opgenomen. Deze uurvergoeding wordt voorgesteld op 4% van de raadsledenvergoeding (= € 43,86); zoals hiervoor al is aangegeven zijn de eerste drie onderzoeksuren in een maand niet declarabel.

*ad. d. Klankbordgroep*
De instelling van een klankbordgroep is niet opgenomen in het concept-raadsbesluit. Eén van de suggesties bij de toelichting op de modelverordening was, om hiervoor de Auditcommissie te gebruiken. In de vergadering van de Auditcommissie van 12 juni 2023 is deze suggestie positief omarmd.

*ad. e. Maximaal aantal herbenoemingen*
Door een maximum te hanteren is de mogelijkheid aanwezig, inmiddels ervaren en kwalitatief goede leden te verliezen. Aangezien een rekenkamerlid voor 6 jaar wordt benoemd, zal het eerder in de rede liggen dat een rekenkamerlid bij een eventuele verlenging van zijn lidmaatschap zelf overweegt om al dan niet te stoppen.

*ad. f. Monitoring van de aanbevelingen aan de raad*
Op grond van artikel 185a van de Gemeentewet zendt het college de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van haar standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.
Daar waar het de monitoring van de aan de raad gerichte aanbevelingen betreft, kunnen deze worden opgenomen in de termijnagenda, zodat monitoring deel uitmaakt van het reguliere werkproces van de raad.

*ad. g. Wijze van omgaan met een onderzoeksrapport*
In de voorbereidende vergadering werd door meerdere fracties gesproken over het eventueel vast agenderen van onderzoeken en het monitoren van de aanbevelingen aan de raad die in onderzoeken van de rekenkamer worden gedaan.
Omdat het hier gaat over de werkzaamheden van de raad en niet van de rekenkamer, is in artikel 9 een bepaling tot wijziging van het Reglement van orde gemeenteraad Waterland opgenomen. Voordeel hiervan is dat de bepalingen over het behandelen van een onderzoeksrapport bij elkaar blijven staan, maar een en ander bestuursrechtelijk en juridisch ook juist is geregeld.
In dit artikel 9 is o.a. aangegeven dat binnen vier maanden na het verschijnen van het onderzoeksrapport, de gemeenteraad over het rapport van de rekenkamer beraadslaagd. Gekozen is voor vier maanden, rekening houdend met de omstandigheid dat een rapport nét voor de zomervakantie wordt aangeboden alsmede met de bepaling dat de rekenkamer of het onderzoeksbureau voorafgaand aan de behandeling in de gemeenteraad een presentatie over het onderzoek verzorgt.

Tenslotte is nog een bepaling toegevoegd over de beslotenheid van de vergaderingen van de rekenkamercommissie, alsmede over de openbaarheid van de onderzoeksrapporten.

**Financiële toelichting**
De financiële consequenties van de instelling van een nieuwe rekenkamer zullen in vergelijking tot de huidige situatie, met een rekenkamercommissie, vooralsnog niet wijzigen. De financiële ruimte is opgenomen in het in de gemeentebegroting voor de rekenkamer(commissie) reeds beschikbare budget.

**Communicatie**
Na vaststelling door de raad zal de verordening via de gebruikelijke kanalen bekend worden gemaakt.

De griffier van de gemeente Waterland,

Th.G.L. Greep

Bijlage(n):
1. Conceptraadsbesluit